Examenul de bacalaureat national 2020 Proba E. d) Chimie anorganică

Test 19

- Toate subjectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I (30 de puncte)

Subjectul A.

Cititi următoarele enunturi. Dacă apreciati că enuntul este adevărat. scrieti numărul de ordine al enunțului și litera A. Dacă apreciați că enunțul este fals, scrieți numărul de ordine al enunțului și litera F.

- 1. În învelisul electronic al unui atom pot exista cel putin sapte straturi electronice.
- 2. Raza ionului de sodiu este mai mică decât raza atomului de sodiu.
- 3. În cristalul de clorură de sodiu numărul ionilor pozitivi este egal cu numărul ionilor negativi, cristalul fiind neutru din punct de vedere electric.
- 4. Într-o reactie endotermă sistemul trece de la o stare mai bogată în energie la o stare mai săracă în energie.
- 5. Bromul are caracter nemetalic mai putin pronuntat decât iodul.

10 puncte

Subjectul B.

Pentru fiecare item de mai jos, notați pe foaia de examen numărul de ordine al itemului însoțit de litera corespunzătoare răspunsului corect. Fiecare item are un singur răspuns corect.

- 1. Nucleul, partea centrală a atomului:
- a. are sarcină electrică negativă;
- c. este neutru din punct de vedere electric;
- b. concentrează aproape toată masa atomului; d. are masa neglijabilă.
- 2. Referitor la învelisul de electroni al unui atom, este corect enuntul: a. în stratul electronic L sunt 10 orbitali;
- c. într-un orbital pot exista maximum doi electroni cu spin opus; b. într-un substrat p există maximum 2 electroni; d. al doilea strat electronic este format din 3 substraturi.

- 3. Ionul hidroniu:
- a. există în solutiile apoase ale acizilor;
- c. are 4 electroni neparticipanti la legături chimice;
- **b.** este baza conjugată a apei;
- **4.** În timpul functionării pilei Daniell:
- a. la catod are loc procesul de oxidare;
- c. la anod are loc procesul de reducere;
- b. se consumă curent electric;
- d. se generează curent electric. 5. Într-un vas calorimetric are loc reacția dintre hidroxidul de sodiu și acidul clorhidric. Este adevărată afirmația:

d. este un anion monovalent.

- a. reactia are loc cu absorbtie de căldură;
- **c.** în calorimetru, variatia de temperatură este $\Delta T > 0$;

b. reactia este endotermă;

d. în calorimetru, variatia de temperatură este $\Delta T < 0$.

10 puncte

Subjectul C.

Scrieti, pe foaia de examen, numărul de ordine al speciei chimice din coloana A, însotit de litera din coloana B, corespunzătoare configurației electronice a acesteia. Fiecărei cifre din coloana A îi corespunde o singură literă din coloana B.

Α		В
1.	Na	a. 1s ²
2.	S	b. 1s ² 2s ² 2p ⁶ 3s ² 3p ⁶
3.	AI^{3+}	c. 1s ² 2s ² 2p ⁶ 3s ¹
4.	He	d. 1s ² 2s ² 2p ⁶ 3s ² 3p ⁴
5.	Cl ⁻	e. 1s ² 2s ² 2p ⁶
		f. 1s ² 2s ² 2p ⁴

Numere atomice: H-1; He-2; O-8; Na-11; Al-13; S-16; Cl-17.

SUBIECTUL al II-lea (30 de puncte)

Subjectul D.

1. Elementul bor se găsește în natură sub forma unui amestec de doi izotopi. Izotopul cu abundența mai mare are numărul protonilor mai mic cu 1 decât numărul neutronilor. Știind că suma numerelor de protoni din nucleele celor doi izotopi este egală cu 10, determinați numărul de masă al izotopului borului cu abundența mai mare.

3 puncte

- 2. a. Scrieţi configuraţia electronică a atomului elementului (E), care are în învelişul electronic 5 electroni în orbitalii s.
 - b. Notați numărul substraturilor ocupate cu electroni din învelișul electronic al atomului elementului (E).

3 puncte

- 3. Modelați formarea legăturii chimice din clorura de sodiu, utilizând simbolurile elementelor chimice și puncte pentru reprezentarea electronilor.

 3 puncte
- **4. a.** Modelaţi formarea legăturilor chimice din molecula de apă, utilizând simbolurile elementelor chimice şi puncte pentru reprezentarea electronilor.
 - b. Precizați dacă molecula de apă este polară sau nepolară.

3 puncte

5. a. Notați două proprietăți fizice ale apei, în condiții standard.

b. Scrieți denumirea unei substanțe formată din molecule, care se dizolvă în apă.

3 puncte

Subjectul E.

1. Într-o soluție de clorură de fier(III) se barbotează dioxid de sulf. Ecuația reacției care are loc este:

...
$$SO_2 + ...FeCl_3 + ...H_2O \rightarrow ...FeCl_2 + ...HCl + ...H_2SO_4$$

- a. Scrieți ecuațiile proceselor de oxidare, respectiv de reducere, care au loc în această reacție.
- b. Notati formula chimică a substantei cu rol de agent oxidant.

3 puncte

2. Scrieti coeficientii stoechiometrici ai ecuatiei reactiei de la punctul 1.

1 punct

- 3. În 300 g de apă se dizolvă 20 g de sodă caustică, cu 5% impurități, procente masice. Determinați concentrația procentuală masică a solutiei obtinute. Impuritătile nu sunt solubile în apă.

 3 puncte
- 4. Din reactia clorului cu 2,8 g de fier se obtin 6,5 g de sare.
 - a. Scrieti ecuatia reactiei dintre clor si fier.
 - **b.** Determinati randamentul reactiei.

5 puncte

- **5. a.** Scrieți ecuația unei reacții care să justifice afirmația: Acidul clorhidric este un acid mai tare decât acidul cianhidric.
 - b. Notați formula chimică a bazei conjugate a ionului amoniu.

3 puncte

Numere atomice: H- 1; O- 8; Na- 11; Cl- 17.

Mase atomice: Cl- 35,5; Fe- 56.

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

Subjectul F.

1. Ecuatia reactiei de descompunere a azotatului de amoniu este:

$$2NH_4NO_3(s) \rightarrow O_2(g) + 4H_2O(g) + 2N_2(g), \Delta_rH^0$$

- **a.** Determinați variația de entalpie, $\Delta_r H^0$, în reacția de descompunere a azotatului de amoniu. Utilizați entalpiile molare de formare standard $\Delta_r H^0_{NH_4NO_{3(s)}} = -365,6$ kJ/mol și $\Delta_r H^0_{H_2O_{(s)}} = -241,8$ kJ/mol.
 - b. Precizați tipul reacției, având în vedere variația de entalpie a reacției determinată la subpunctul 1.a.

4 puncte

- **2.** Calculați căldura implicată în reacția de descompunere a 24 g de azotat de amoniu, exprimată în kilojouli. Utilizați informații de la *subpunctul 1.a.* **2 puncte**
- 3. Pentru a dizolva 1 mol de clorură de amoniu în apă, se consumă 14,73 kJ. Determinați căldura necesară dizolvării în apă a 10,7 g de clorură de amoniu, exprimată în jouli.

 3 puncte
- 4. Aplicați legea lui Hess pentru a determina variația de entalpie a reacției:

$$2HCI(q) + F_2(q) \rightarrow 2HF(q) + CI_2(q)$$
 Δ_rH

în funcție de variațiile de entalpie ale reacțiilor descrise de următoarele ecuații termochimice:

(1)
$$4HCl(g) + O_2(g) \rightarrow 2H_2O(l) + 2Cl_2(g) \Delta_r H_1^0$$

(2)
$$1/2H_2(g) + 1/2F_2(g) \rightarrow HF(g)$$

(3)
$$H_2(g) + 1/2O_2(g) \rightarrow H_2O(1)$$
 $\Delta_r H_3^0$. 4 puncte

5. Relația de ordine dintre entalpiile molare de formare standard a propinei (C₃H₄) și a propanului (C₃H₈) este:

$$\Delta_{\rm f} H^0_{{\rm C}_3 {\rm H}_{4(\alpha)}} > \Delta_{\rm f} H^0_{{\rm C}_3 {\rm H}_{8(\alpha)}}$$

Utilizați această relație pentru a stabili dacă reacția de hidrogenare a propinei pentru obținerea propanului, reprezentată de ecuatia termochimică:

$$C_3H_4(g) + 2H_2(g) \rightarrow C_3H_8(g)$$
, Δ_rH^0 este exotermă sau endotermă.

2 puncte

Subjectul G.

1. Ecuatia reactiei care are loc între sodiu si apă este:

$$2Na(s) + 2H_2O(l) \rightarrow 2NaOH(aq) + H_2(g)$$

Precizați tipul reacției, având în vedere viteza de desfășurare a acesteia.

1 punct

- Determinați masa de sodiu, exprimată în grame, necesară stoechiometric obținerii a 24 L de hidrogen, măsurați la 27°C și 4,1 atm.

 3 puncte
- 3. O soluție de acid clorhidric cu volumul 100 mL are pH = 2. Calculați masa de acid clorhidric din soluție, exprimată în grame. **3 puncte**
- 4. a. Calculați numărul atomilor din 4,6 kg de sodiu.
- **b.** Determinați volumul ocupat de 1,2044·10²⁰ molecule de acid clorhidric, exprimat în mililitri, măsurat în condiții normale de temperatură și de presiune. *5 puncte*
- **5.** Pentru reactia de tipul: A + B \rightarrow Produsi, ordinele partiale de reactie sunt $n_A = 2$ si $n_B = 1$.
 - a. Scrieti expresia matematică a legii de viteză.
- **b.** Determinați constanta de viteză, știind concentrația reactantului (A) 0,1 mol·L⁻¹, concentrația reactantului (B) 0,4 mol·L⁻¹ și viteza de reacție 2-10⁻³ mol·L⁻¹-s⁻¹. **3 puncte**

Mase atomice: H- 1; N- 14; O- 16; Na- 23; Cl- 35,5.

Constanta molară a gazelor: R = 0,082 L:atm·mol⁻¹·K⁻¹.

Numărul lui Avogadro: $N_A = 6,022 \cdot 10^{23} \text{ mol}^{-1}$.

Volumul molar (condiții normale): V = 22,4 L·mol⁻¹.